

บทที่ 1

บทนำ

เห็ดเป็นอาหารรสดีที่ประชาชนทั่วโลกนิยมรับประทานมานาน (ตีพร้อม, 2524) จัดเป็นอาหารที่มีปริมาณของโปรตีนค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับพืชผัก นอกจากนี้ยังมีกรดอะมิโน (amino acids) ในปริมาณที่ต่างกันมากกว่า 20 ชนิด กรดอะมิโนเหล่านี้มีอยู่ 9 ชนิด ที่มีความจำเป็นต่อร่างกาย และร่างกายของมนุษย์ไม่สามารถสร้างขึ้นเองได้ ได้แก่ lysine, methionine, tryptophane, threonine, valine, leucine, isoleucine, cystine และ phenylalanine กรดอะมิโนเหล่านี้มีความสำคัญต่อการสร้างโปรตีนในร่างกายมนุษย์ (ปัญญา, 2537)

เห็ดนางฟ้า *Pleurotus sajor-caju* มีถิ่นกำเนิดแถบภูเขาหิมาลัย ซึ่งมีอากาศชื้นและเย็น เห็ดชนิดนี้สามารถเพาะได้ง่าย เจริญเติบโตในอาหารได้หลายชนิดเหมือนเห็ดนางรม จัดว่าเป็นเห็ดที่มีขนาดดอกปานกลางเนื้อแน่น รสชาติดีกว่าเห็ดนางรม ดอกเห็ดจะมีสีขาวนวลจนถึงสีน้ำตาลอ่อน (วสันต์, 2536) เห็ดนางฟ้าสามารถเจริญเติบโตได้ในช่วงอุณหภูมิระหว่าง 18-25 องศาเซลเซียส (ตีพร้อม, 2524) ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส จัดเป็นอุณหภูมิที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตมากที่สุด (ปัญญา, 2537) และจะเกิดดอกได้ดีเมื่ออากาศเริ่มหนาวเย็น ช่วงที่อากาศร้อนจะออกดอกเห็ดได้ยาก ระยะที่เห็ดออกดอกดี คือปลายฤดูฝนต่อกับต้นฤดูหนาว (วิฑูรย์, 2527) ส่วนเห็ดนางฟ้าภูฐาน *Pleurotus pulmonarius* ทนต่อสภาพอุณหภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงได้กว้าง (15-35 องศาเซลเซียส) ออกดอกได้ตลอดทั้งปี แต่คุณภาพของดอกค่อนข้างเหนียว (ตีพร้อม, 2524)

ปัจจุบันนักวิชาการและนักวิทยาศาสตร์ ได้ใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆมาช่วยในการเพิ่มผลผลิตเห็ดชนิดต่างๆ (ปัญญา, 2537) การใช้เทคนิคการรวมตัวกันของลักษณะทางพันธุกรรม โดยอาศัยความรู้ด้านวงจรชีวิต (life cycle) และรูปแบบการแสดงเพศ (sexual pattern) ของเชื้อรา มาช่วยในการผสมพันธุ์ (Chang, 1982)

ดังนั้นการที่จะให้เห็ดนางฟ้าสามารถเพาะออกดอกได้ตลอดทั้งปี คุณภาพดีและมีผลผลิตสูงจึงเป็นสิ่งที่ต้องการ การผสมพันธุ์เพื่อคัดเลือกสายพันธุ์ใหม่ที่เป็นลูกผสมของเห็ดนางฟ้าและเห็ดนางฟ้าภูฐาน แล้วคัดเลือกโดยใช้วิธีการผสมพันธุ์ทั้งแบบได-มอน (di-mon crossing) และแบบมอน-มอน (mon-mon crossing) ก็จะเป็นแนวทางในการให้ได้สายพันธุ์ใหม่ตามต้องการ